

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 1/10

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

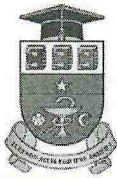
**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN
STOMATOLOGIE**

**Denumirea cursului: Boala carioasă, afecțiunile inflamatoare pulpare și
periodontale. Distrofii dentare. Diagnostic și tratament.
- curs intensiv (10 ore pe zi)**

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore 100

Chișinău 2021

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 2/10

COORDONAT

**Ministrul Sănătății, Muncii și
 Protecției Sociale al RM**

„17” noiembrie 2021

APROB

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar**

„09” noiembrie 2021

Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „28” octombrie 2021 proces verbal nr. 02

Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga

ședința Comisiei Științifico-metodice de profil Stomatologie
din „5” x 2021 proces verbal nr. 4

Președintele Comisiei Metodice de Profil
dr. hab. șt. med., conf. univ., Chele Nicolae

ședința Catedrei de stomatologie terapeutică
din „14” mai 2021 proces verbal nr. 17

Șef catedră, dr. hab. șt. med.,
prof.univ., Fala Valeriu

Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Fala Valeriu, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Burlacu Valeriu, dr. șt. med., prof. univ.

Ojovan Ala, dr. șt. med., conf. univ.

n

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 3/10

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**

În cadrul acestui curs cursanții vor obține cunoștințe sistematice, metodice și instrumentale cu privire la probleme actuale despre boala carioasă, complicațiile ei, distrofiile dentare pre- și posteruptive, subiecte etice ale interacțiunii clinice dintre medic și pacient.

Însușirea materialului teoretic în cadrul perfecționării permite dezvoltarea cunoștințelor practice și crearea unor abilități necesare pentru diminuarea complicațiilor care pot apărea în activitatea clinică a medicului stomatolog la compartimentul vizat. În cadrul cursului aspectele teoretice vor fi îmbinate cu cele practice în proporția recomandată de ghidurile didactice.

Apariția noilor tehnologii în practica odontologică și endodontică oferă posibilități de a propune algoritme noi, progresive în tratamentul bolii carioase, complicațiilor ei și a distrofiilor dentare pentru a consolida alianța terapeutică indispensabilă procesului diagnostic, curativ și preventiv. Argumentele aduse denotă necesitatea perfecționării eficiente a medicilor atât în aspect teoretic, cât și în cel practic, iar în unele cazuri fiind necesară reinstruirea. În prezent trebuie să ținem cont de faptul, că comportamentul stomatologului, activitatea sa, trebuie să corespundă exigențelor întru susținerea profesionalismului, prestigiului său și să contribuie la consolidarea încrederii dintre medic și pacient.

Acestea sunt motive incontestabile pentru medicii practicieni de ași perfecționa cunoștințele teoretice și deprinderile practice în acest domeniu.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Studierea, asimilarea și aplicarea cunoștințelor de către cursanți privitor problemelor de bază la compartimentul „Boala carioasă, afecțiunile inflamatoare pulpare și periodontale. Distrofii dentare. Diagnostic și tratament.”cu identificarea subiectelor importante în diagnosticul timpuriu, prevenția și tratamentul modern și complex al bolii carioase, complicațiilor ei și afecțiunilor dentare distrofice cu posibilități de aplicare a deprinderilor asimilate în activitatea clinică și științifică.

- **Limba de predare a cursului:** română
- **Beneficiarii cursului:** medicii stomatologi

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 4/10

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului medicul stomatolog va fi capabil:

✓ *la nivel de aplicare:*

- stabilirea relațiilor eficiente medic- pacient în baza acordului informat;
- aplicarea tehnicilor de asistență urgentă în cazul lipotimiei, sincopei vasovagale și ortostatice, șocului anafilactic; obliterației căilor respiratorii, hipoglicemiei;
- selectarea eficientă a tehnicii de anestezie și anestezicului în medicația stomatologică;
- utilizarea tehnicilor de izolare a câmpului operator;
- folosirea metodelor de detecție a leziunilor dentare (cariodetecție, teste diagnostice);
- abordarea conceptuală de intervenție minim invazivă în terapia restaurativă;
- abordarea conceptelor ocluzale în terapia restaurativă directă;
- aplicarea de tehnici și remedii terapeutice pentru menținerea integrității vitale a pulpei dentare (conservarea totală a vitalității pulpare în caria profundă și pulpite reversibile);
- familiarizarea cu materialele de obturație compozite moderne și particularitățile lor fizico-chimice;
- aplicarea clinică variantelor de restabilire a țesuturilor dentare afectate de distrofii dentare;
- monitorizarea eficientă a urgențelor dentare de origine pulpară și periodontală;
- identificarea strategiilor posibile pentru un tratament endodontic corect;
- elaborarea strategiilor de tratament conservativ în cazul proceselor distructive în spațiul periodontal;
- aplicarea principiilor a tehnicilor moderne de obturație tridimensională pe canal;
- prezentarea cazurilor clinice cu soluții terapeutice corespunzătoare;
- analiza publicațiilor de specialitate din surse autohtone și străine.

✓ *la nivel de integrare:*

- stabilirea rolului bolii carioase, complicațiilor ei și distrofiilor dentare în contextul interconexiunii cu diverse ramuri ale medicinei practice și teoretice;
- configurarea legăturii dintre structura, funcțiile țesuturilor pulpare și periapicale și patogeneza de evoluție a procesului inflamator pulpar, periodontal;
- stabilirea corelațiilor funcționale în domeniul afecțiunilor carioase, complicațiilor lor, distrofiilor dentare și practica aplicării cunoștințelor bazate pe dovezi științifice în stomatologie;
- relevarea importanței executării etapelor tratamentului endodontic – ca activitate complexă din perspectiva sănătății orale într-un organism sănătos;
- aprecierea rolului și locului medicului stomatolog în prevenirea complicațiilor de ordin general;
- manifestarea competenței de a analiza critic și obiectiv informațiile științifice obținute, utilizând noile tehnologii informaționale și de comunicare.

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 5/10

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Prelegeri, lucrări practice/lucrări de laborator/seminare

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Codul eticii profesionale a stomatologului RM. ABC-ul urgențelor în stomatologie. Măsuri profilactice SIDA și COVID-19	4	6	-	10
2.	Măsuri de combatere a sindromului dolo în stomatologie – procedee clinico-etice obligatorii.	2	8	-	10
3.	Boala carioasă. Etiologia și patogenia. Clinica.Tratament. Profilaxie.	4	6	-	10
4.	Inflamația pulpei dentare. Morfologia. Etiologia și patogenia pulpitei. Pulpite reversibile și ireversibile. Simptomatologie. Diagnostic.	2	8	-	10
5.	Conservarea parțială și totală a pulpei inflamate. Endodonția pulpitelor.	2	8	-	10
6.	Inflamația periodonțiului apical. Morfopatologie. Periodontita apicală acută și cronică. Clinica, diagnostic. Particularități radiologice. Tactica de tratament.	4	6	-	10
7.	Hipoplazia și fluoroza dentară. Etiologia și patogenia. Clinică, diagnostic, tratament. Prevenție.	2	8	-	10
8.	Concepte moderne despre eroziune, defectul cuneiform și abraziune dentară. Clinică, diagnostic, tratament. Prevenție.	2	8	-	10
9.	Materiale de obturație moderne. Clasificare. Caracteristica generală. Cerințe. Sisteme adezive.	2	8	-	10
10.	Materiale de tratament endodontic. Sistematizare modernă. Unele particularități a tehnicii de administrare.	2	5	-	7
	Examen:				3
	Total:	26	71	-	100

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 6/10

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Codul eticii profesionale a stomatologului RM. ABC-ul urgențelor în stomatologie. Măsuri profilactice SIDA și COVID-19	Subiecte din domeniul stomatologiei ce necesită abordare bioetică. Valori de bază în activitatea medicului stomatolog. Importanța eticii medicale. Informarea pacientului, acordul informat. Relațiile colegiale și de colectiv. Cercetarea medicală pe subiecți umani. Comitetele de etică (bioetică). Stări de urgență în stomatologie (lipotimia și sincopa vasovagală și ortostatică, șocul anafilactic, obliterația căilor respiratorii, hipoglicemia). Îngrijirea medicală urgentă. Trusa de prim ajutor (instrumentar necesar, remedii medicale). Măsuri profilactice SIDA și COVID-19
2.	Măsuri de combatere a sindromului dolo în stomatologie – procedee clinico-etice obligatorii.	Anestezia – condiție necesară în tratamentul stomatologic modern. Premedicația. Clasificarea anestezicelor (după proveniență, structură chimică, toxicitate, durata acțiunii). Tipurile de anestezie locală. Mecanismul acțiunii anestezice. Anestezice moderne. Alegerea anestezicului. Vasoconstrictorii. Reacții adverse. Analgezia inhalatoare cu păstrarea cunoștinței, indicații, dozarea.
3.	Boala carioasă. Etiologia și patogenia. Clinica.Tratament. Profilaxia bolii carioase.	Boala carioasă. Particularități morfofiziologice ale smalțului, dentinei, cementului. Rolul microorganismelor în apariția bolii carioase. Condițiile apariției. Factorii generali și locali. Rezistența țesuturilor dentare. Conceptul modern al etiologiei și patogeniei bolii carioase. Tabloul clinic. Particularități de manifestare în dependență de localizarea procesului patologic. Tactica preparării cavităților carioase în dependență de localizare, rezistența țesuturilor dentare și proprietățile materialelor de obturație. Metode de profilaxie generală (alimentație rațională, fluorizarea apei, tratarea afecțiunilor generale, administrarea medicamentelor cu acțiune anticarioasă). Metode de profilaxie locală (igiena cavității bucale, deprinderi sanitaro-igienice în colectivele de copii organizate, evitarea condițiilor cariogene locale, metode de aplicare locală a preparatelor anticariogene. Sigilarea fisurilor.
4.	Inflamația pulpei dentare. Morfologia. Etiologia și patogenia pulpitei. Pulpite reversibile și ireversibile. Simptomatologie. Diagnostic.	Pulpa dentară. Particularități. Etiologia și patogenia inflamației pulpare. Denticuli (adevărați și falși). Modificări în pulpă în cazul bolii carioase, defectelor necarioase, afecțiunilor parodontale și generale. Etiologia și patogenia pulpitei. Clasificarea OMS. Particularități clinice a formelor pulpitei. Evoluția. Diagnosticul.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 7/10

5.	Conservarea parțială și totală a pulpei inflamate. Endodonția pulpitelor.	Obiectivul tratamentului pulpitei. Alegerea metodei de tratament. Metode de conservare totală și parțială: coafaj direct și indirect, amputație vitală în pulpite reversibile. Indicații. Condiții. Tehnica efectuării. Preparate medicamentoase cu acțiune antiinflamatoare și odontotropă. Metode de înlăturare totală a pulpei dentare. Erori și complicații în tratamentul pulpitelor.
6.	Inflamația periodonțiului apical. Morfopatologie. Periodontita apicală acută și cronică. Clinica, diagnostic. Particularități radiologice în inflamația periodonțiului apical. Tactica de tratament a periodontitelor apicale.	Noțiuni de periodonțiu. Particularități. Inflamația periodonțiului apical. Etiologia și patogenia. Periodontita acută și cronică. Clasificarea OMS. Clinică. Diagnostic. Examenul radiologic. Managementul tratamentului periodontitelor acute (drenaj endodontic, drenaj extern, ermetizarea canalului radicular). Tactica tratamentului periodontitelor cronice.
7.	Hipoplazia și fluoroza dentară. Etiologia și patogenia. Clinică, diagnostic, tratament. Prevenție.	Hipoplazia smalțului (sistemică și locală). Etiologia. Manifestări clinice. Diagnostic. Tratament. Profilaxie. Etiologia și patogenia fluorozei. Mecanismul acțiunii fluorului asupra țesuturilor dentare. Particularități clinice. Diagnostic. Fluoroza în Republica Moldova. Tratamentul modern. Metode de albire. Profilaxia.
8.	Concepte moderne despre eroziune, defectul cuneiform și abraziune dentară. Clinică, diagnostic, tratament. Prevenție.	Eroziuni dentare. Manifestări clinice și tratament. Problema eroziunilor dentare în R. Moldova. Defect cuneiform. Abfracția. Abraziunea dentară. Etiologia. Particularități clinice. Tratament modern.
9.	Materiale de obturație moderne. Clasificare. Caracteristica generală. Cerințe. Sisteme adezive.	Materiale de obturație. Clasificare. Caracteristicile de bază. Exigențe medico-tehnice. Sisteme adezive. Particularități. Cimente glassionomere. Compozite. Clasificare. Mecanismul de solidificare. Particularități. Indicații. Compomere. Ormocere. Caracteristici.
10.	Materiale de tratament endodontic. Sistematizare modernă. Unele particularități a tehnicilor de aplicare.	Exigențe privitor la sigilantele pe canal. Materiale plastice care nu fac priză pe canal, care fac priză pe canal și materiale primar solide. Paste pe bază de eugenol și oxid de zinc. Cimente pe bază de hidroxid de calciu. Sigilante bioactive minerale. Materiale în bază de rășini epoxide. Cimenturi cu ionomeri de sticlă. Compozite endodontice. Caracteristici. Instrumente pentru aplicarea materialelor de obturație.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 8/10

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

✓ *Metode de predare și învățare utilizate*

- Modulul „Boala carioasă, afecțiunile inflamatoare pulpare și periodontale. Distrofii dentare. Diagnostic și tratament” este prezentat în formă clasică: prelegeri și lecții practice.
- Prelegerea constă în expunerea interactivă a conținutului de bază a cursului prin prezentări Power-Point, filme didactice, conform programului analitic.
- Lecțiile practice presupun prezentarea (analiza, sinteza, evaluarea etc.) a aspectelor teoretice cu scop didactic formativ, însușirea manoperelor practice preconizate, prezentarea cazurilor clinice și soluționarea problemelor situaționale din practica medicală.
- Unele subiecte ale cursului necesită o ponderare a metodelor interactive, care sunt utilizate atât la prelegeri, cât și la lecțiile practice.
- Sensibilizarea medicilor cursanți la analizarea publicațiilor științifice din literatura de specialitate străină și autohtonă.
- Motivarea medicilor cursanți către autoinstruire, fiind o responsabilitate importantă a cadrelor didactice medicale.

✓ *Metode de evaluare:*

• *Curentă*

- aprecieri ale cunoștințelor teoretice conform tematicii prin răspunsuri orale pe parcursul lecțiilor practice.
- aprecieri ale cunoștințelor clinico - practice prin intermediul problemelor situative.

• *Finală*

- Examen oral, în baza biletelor de examinare, prin discuție. Proba verbală prevede răspuns la trei întrebări (două întrebări teoretice și o problemă de situație clinică) conform tematicii studiate.
- Subiectele pentru examen se aprobă la ședința catedrei și se aduc la cunoștința cursanților la începutul modulului.
- Probele (răspunsurile) se apreciază cu note de la 0 până la 10.
- Criteriile de promovare sunt:
 - media finală mai mare de 5;
 - lipsa absențelor la prelegeri și lecții practice.
- Neprezentarea la examen fără motive întemeiate se înregistrează ca „absent”. Cursantul are dreptul la susținere repetată a examenului.

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. Obligatorie:

1. Burlacu V., Fala V. *Secretele endodontologiei clinice*. Ghid practic. Chișinău, 2007.
2. Cartaleanu A., Burlacu V. *Urgență în endodonție* (Recomandări metodice pentru rezidenți și medici stomatologi). Chișinău, 2010.
3. Cartaleanu A., Burlacu V. *Erori și complicații în endodonție, prevenție și combatere* (Recomandări metodice pentru rezidenți și medici stomatologi). Chișinău, 2010.
4. Golovin B., Burlacu V., Zagnat V. *Geometria clinico-anatomică a dinților permanenți și spațiului lui endodontic*. Recomandări metodice pentru studenți, rezidenți și medici stomatologi. Chișinău, 2014.
5. Eni A., Burlacu V. *Afecțiuni ale țesuturilor dentare dure*. Ghid clinico-didactic. Chișinău, 2010.
6. Fala V. *Metodologia endodontologiei clinice: Ghid clinic*. Chișinău, 2012.
7. Fala V. *BioR – baza optimizării proceselor de degenerare tisulară*. Monografie. Chișinău, 2014.
8. Fala V. *Implementarea design-ului funcțional-estetic conform conceptului ocluzal „Ghidajul secvențial cu dominantă canină” în terapia restaurativă estetică, metoda directă*. Chișinău, 2020.
9. *Farmacoterapia afecțiunilor stomatologice*. Ghid. Red. resp. V. Ghicavii. Chișinău, 2002.
10. Friptu D., Burlacu V. *Aspecte moderne ale defectului dentar cuneiform*. Chișinău, 2018.
11. Gafar M., Iliescu A. *Endodonție clinică și practică*. București, 2007.
12. Iliescu A., Gafar M. *Cariologie și odontoterapie restauratoare*. București, 2006.
13. Năstase C., Terehov A., Nicolau Gh., Gnatiuc P. *Leziuni necarioase ale țesuturilor dure dentare: anatomie, histologie, embriologie, etiologie, patogenie, tablou clinic, diagnostic, tratament*. Chișinău, 2018.
14. Ojovan A. *Hipersensibilitatea dentară: Realizări teoretico-practice actuale*. Material didactic. Chișinău, 2012.
15. Okushko V.I., Zagnat V. *Aspecte de fiziologie a dintelui*. Chișinău, 2018.
16. Radlinschii V.N., Radlinschii S.V. *Tehnologii moderne de restaurări dentare*. Chișinău, 2003.
17. *Stomatologie terapeutică în probleme clinice situative*. Chișinău, 2007.
18. Vasilașcu A., Burlacu V. *Aspecte moderne ale eroziunilor dentare*. Monografie. Chișinău, 2015.

PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția:	08
Data:	21.02.2020
Pag. 10/10	

B. Suplimentară:

1. Epistatu A., Dumitriu D., Epistatu D. *Cosmetică dentară în arta stomatologică*. Buzău, 2002.
2. Miyasaki-Ching Cara M. *Elemente clinice de stomatologie*. București, 2001.
3. Mocanu C., Vataman M. *Endodonție practică*. Iași, 2000.
4. Zetu L., Popovici D. *Parodontologie. Tratatamentul chirurgical*. Iași, 1999.
5. Леус П.А. *Коммунальная стоматология*. Учебное пособие. Минск, 2001.
6. Николаев А.И., Цепов Л.М. *Практическая терапевтическая стоматология*. Санкт-Петербург, 2001.
7. Сонис С. *Секреты стоматологии*. М., 2004.
8. *Терапевтическая стоматология*. Учебник. Под редакцией. Е. Боровского. М., 2001.
9. Томанкевич М. *Современные композитные материалы в стоматологической практике*. Lublin, 2001.
10. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. *Практическая эндодонтия*. Киев, 2002.